

Дата: 02.04.2025р.

Урок: Основи здоров'я

Клас: 9-Б

ЦІННІСТЬ РОДИНИ. ЧИННИКИ МІЦНОЇ РОДИНИ. ГОТОВНІСТЬ ДО СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ.

На цьому уроці ви:

- поміркуєте про цінність родинних стосунків і важливі чинники міцної сім'ї;
- проаналізуєте свою готовність до сімейного життя;
- пригадаєте ознаки фізіологічної, психологічної і соціальної зрілості.

Найвище призначення

Хтось народжений бути митцем, хтось фінансовим генієм, а хтось майбутнім олімпійцем. Та більшість людей можуть почуватися щасливими, створивши у майбутньому свою сім'ю. Можливо, ви або дехто з ваших друзів поки що не вважаєте це головним. Однак мине час, і створення сім'ї, народження та виховання дітей стануть найважливішими і найвідповідальнішими у вашому житті.

Родинні цінності

Родина- є однією з найважливіших життєвих цінностей. У шлюбі чоловік і жінка можуть найповніше реалізувати себе як чоловік і дружина, голова родини і господиня, батько і матір.

Дружна -родина -надихає, підтримує, допомагає-переживати складні часи, реалізовувати найсміливіші плани і досягати найамбітніших цілей, зокрема й у професійній діяльності.

Від родини насамперед залежать здоров'я і розвиток дітей. У ній задовольняються їхні базові потреби фізіологічні, соціальні й духовні.

Фізіологічні потреби, потреба в безпеці. Мати й батько прагнуть створити затишний дім, дбають, щоб члени сім'ї були нагодовані й одягнені. Дім -це особливе місце, де людина почувається в безпеці. Недаремно родину часто називають осередком стабільності або надійним тилом.

Соціальні потреби. Родина задовольняє більшу частину соціальних потреб у любові, повазі, належності до групи. Тут дитина вчиться спілкуватися, розв'язувати конфлікти і будувати свої стосунки з батьками, братами і сестрами, численними-родичами. Тут вона засвоює важливі цінності й норми соціальної поведінки. Діти, яких не навчили цього, зазвичай відчують труднощі у стосунках з іншими людьми.

Духовні потреби. В батьківському домі дитина вперше бачить прекрасне: кімнатні рослини, вишиті рушники, картини і килими. Тут їй співають першу колискову, читають першу книжку. Знайомлячи дитину з мистецтвом, навчаючи народних ремесел, створюючи умови для розвитку здібностей і здобуття освіти, родина допомагає задовольняти її вищі потреби пізнавальні, естетичні, потребу в самореалізації.

Важливі чинники міцної родини

Ви,- напевно,- чули- вислів:- «Усі- щасливі- родини- схожі- одна-на -одну,- кожна- нещаслива- - нещаслива -по-своєму»?- Це -тому, що -родинне- щастя ґрунтується- на -універсальних складових:- коханні -і- важливих- побутових та- життєвих навичках.-

Колись- сім'ї- створювали -з матеріального- розрахунку, -з -огляду -на -престижність -і- навіть -з політичних- мотивів.- Іноді наречені -не -були- знайомі до- весілля.- За- них- все- вирішували- батьки.- Нині- головною- підставою- укладання- шлюбу- є- кохання.- Коли- люди- вирішують- прожити- разом до- кінця- життя,- вони- створюють- найкращі- умови- для- своїх- ма бутніх дітей.- Адже -атмосфера батьківської- любові -дає- дитині -відчуття захищеності,- сприяє -її -розвитку.

Сім'я або родина

- ☐ Сім'я та батьки – найбільша цінність для дитини.
- ☐ Сім'я формує перші уявлення дитини про світ.
- ☐ У сім'ї дитина засвоює перші правила та норми поведінки.
- ☐ Поняття про сім'ю складається у дитини на основі взаємин батьків.

У гармонійній родині:

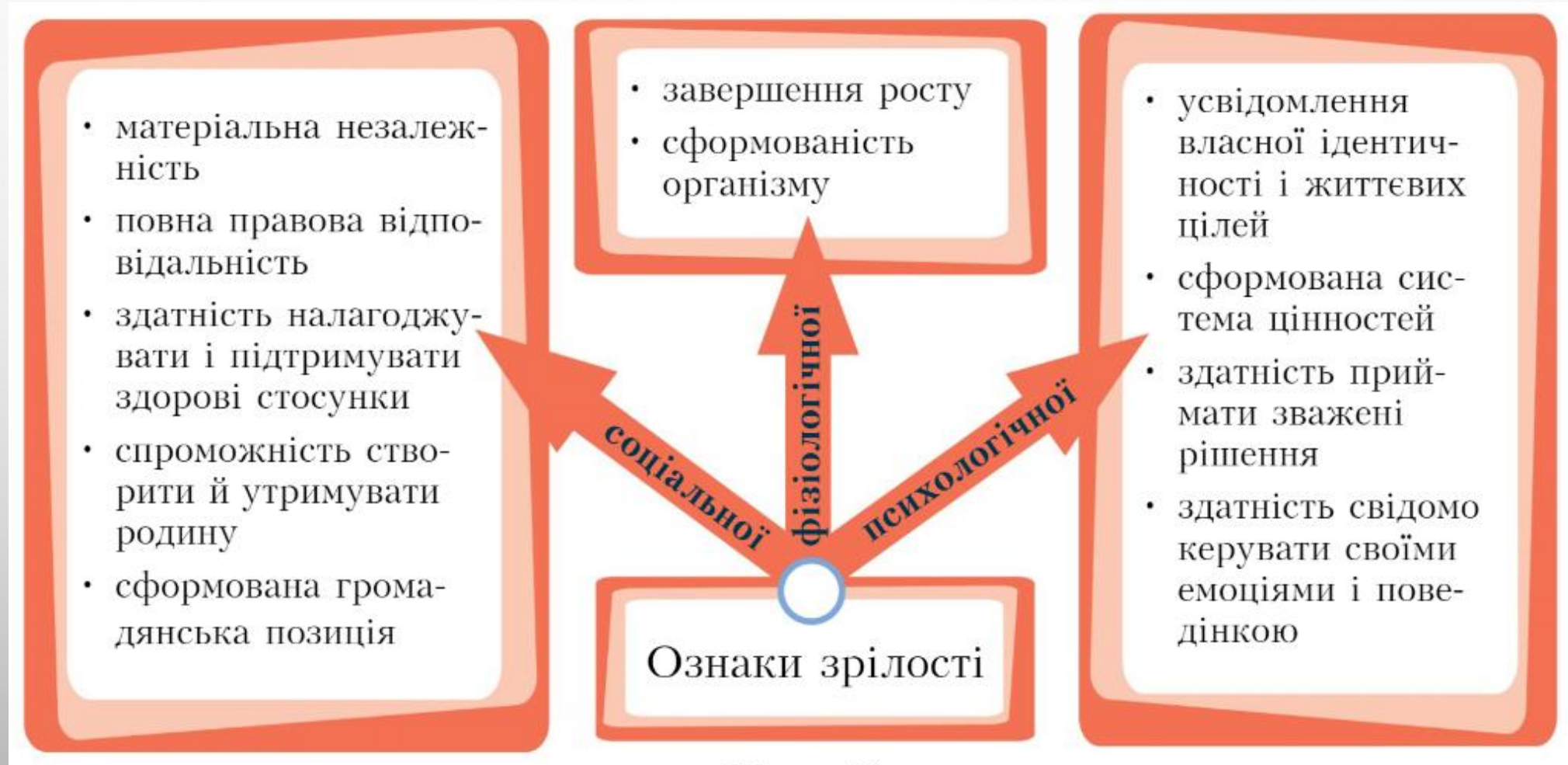
- ❖ ніжність і любов є нормальними проявами;
- ❖ є повага до протилежної статі;
- ❖ батьки з добротою та розумінням ставляться до дітей;
- ❖ батьки дбають про розвиток дитини.

Взаємини у сім'ї – турбота, ніжність та повага – впливають на ставлення вашого сина або дочки до себе, як до чоловіка або жінки, а також на атмосферу та стосунки в їхніх майбутніх сім'ях.

Підлітки, які поважають своїх рідних значущими для них людьми, є морально стійкішими.

Готовність до сімейного життя

У кожній країні є закони, які визначають мінімальний вік укладення шлюбу. В Україні він становить 18 років для хлопців і 17 років для дівчат. Однак далеко не всі юнаки і дівчата готові до сімейного життя в такому молодому віці. Щоб стати дорослим, треба вирости не лише фізично, а й психологічно і соціально.

Ознаки зрілості

```
graph TD; A[Ознаки зрілості] --> B[Фізіологічна (біологічна) зрілість]; A --> C[Соціальна зрілість]; A --> D[Психологічна зрілість]; B --> E[Завершення біологічного дозрівання, у тому числі статевого]; C --> F[Комунікативна зрілість]; C --> G[Матеріальна зрілість]; C --> H[Моральна зрілість]; C --> I[Правова зрілість]; D --> J[Емоційна зрілість]; D --> K[Інтелектуальна зрілість]; D --> L[Духовна зрілість];
```

**Фізіологічна
(біологічна)
зрілість**

**Завершення
біологічного
дозрівання, у тому
числі статевого**

**Соціальна
зрілість**

**Комунікативна
зрілість**

**Матеріальна
зрілість**

**Моральна
зрілість**

**Правова
зрілість**

**Психологічна
зрілість**

**Емоційна
зрілість**

**Інтелектуальна
зрілість**

**Духовна
зрілість**

Фізіологічне дозрівання

Дехто, порівнюючи себе з однолітками, може відчути дискомфорт від того, що розвивається швидше або повільніше за інших. Та цим не варто перейматися. Календар фізіологічного дозрівання запрограмований генетично, і в цьому ви більше схожі на своїх батьків, ніж на друзів. Якщо дитина живе в нормальних умовах і добре харчується, фізіологічне дозрівання відбувається само- собою.

Фізіологічним критерієм зрілості- є припинення росту і сформованість усіх органів і систем, зокрема репродуктивної системи (статеве дозрівання). У наших широтах фізіологічне дозрівання завершується приблизно у 20 років.

Психологічне дозрівання

Процеси психологічного дозрівання тісно пов'язані з фізіологічним розвитком, адже деякі інтелектуальні та емоційно-вольові здібності потребують формування відповідних структур головного мозку.

Так, у підлітковому віці триває формування логічного й абстрактного мислення, збільшується словниковий запас. Іншою характерною рисою підлітків- є висока інтенсивність емоцій і часті зміни настрою. Вранці підліто може злітати до небес від радості, а за декілька годин перебувати у безодні відчаю, і все це через незначні події, про які він невдовзі навіть не згадає.

Через різкі зміни настрою дехто з підлітків починає думати, що з ним щось негаразд. Та не варто панікувати, адже справжні причини таких змін здебільшого фізіологічні: підвищена концентрація гормонів та особливості функціонування нервової системи. Усвідомлення цього, підтримка і любов родини полегшать процес дорослішання, а навички самоконтролю допоможуть правильно висловлювати свої емоції.

Психологічна зрілість передбачає свідому регуляцію поведінки людини, становлення її як особистості. Психологічно- зріла- собистість усвідомлює свою ідентичність і життєві цілі, здатна чинити «як треба», а не «як хочу», діяти задля інших людей і певних соціально значимих цінностей -(моралі, друзів, родини, суспільства).

Соціальна зрілість

Критерії соціальної зрілості залежать від рівня розвитку суспільства і конкретної культури. У більшості розвинених країн соціальну зрілість пов'язують із можливістю самостійно вирішувати свою долю. Розрив у часі між досягненням фізіологічної і соціальної зрілості у цих країнах становить 7–9 років, протягом яких людина має багато чого навчитися, щоб користуватися правами і виконувати обов'язки дорослої людини.

Однією з ознак соціальної зрілості є набуття повної юридичної відповідальності з 18 років.

Дуже важливими характеристиками соціальної зрілості є спроможність людини ефективно спілкуватися, налагоджувати і підтримувати стосунки. Соціальний розвиток людини охоплює три стадії: від повної залежності до незалежності, а від неї до взаємозалежності.

Чи знаєте ви, що...

Через неповну розвиненість деяких відділів мозку діти здатні приймати лише прості рішення, часто не усвідомлюють можливих наслідків своїх слів і вчинків. Тому й правова відповідальність неповнолітніх настає лише з 14 років. Та й то не за всі види правопорушень, а лише за ті, небезпека яких очевидна і зрозуміла навіть підліткам.

До 16 років формується здатність аналізувати впливи, прогнозувати розвиток подій, оцінювати різні варіанти і передбачати їхні наслідки. Тому підлітки набувають нових прав, обов'язків і правової відповідальності.

Лише з 18 років людина вважається юридично дорослою: вона може обирати професію, місце роботи, приймати рішення про шлюб без згоди батьків.

Родина є однією із найважливіших життєвих цінностей. Більшість людей можуть почуватися щасливими, лише виконавши особливе призначення — продовження роду.

Процес дорослішання має кілька вимірів: фізіологічний, інтелектуальний, емоційний, соціальний і духовний. Соціальний розвиток людини триває набагато довше, ніж фізіологічний.

У кожній країні є закони, які визначають мінімальний вік укладення шлюбу. В Україні він становить 18 років.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Опрацюйте §22. Цінність родини.
2. Створити портрет-візуалізацію своєї майбутньої родини (за прикладом-рисунком). Свою роботу надішліть на платформу HUMAN або на електронну адресу вчителя ndubacinskaa1@gmail.com. Бажаю успіхів!!!

